

FERDA BESLİ
Bankaların ilk 5 ayı /07

Bankaların ilk 5 ayı

Ferda Besli

ferda.besli@besfin.com

BDDK ilk 5 aylık sektör verilerini açıkladı başta karlılık olmak üzere ilginç gelişmeler var. Karlılık artışı yüzde 23 ve enflasyonun oldukça gerisinde kaldı. Geçen yılın ilk 5 aylık döneminde net 190.3 milyar TL kar eden bankalar bu yılın aynı döneminde 233.6 milyar TL kazandılar. Mevduat bankaları kamu ve yabancı bankalar karlılıkları geçen yıla göre sırasıyla yüzde 47 ve yüzde 44 artarken mevduat yerli özel bankalarda karlılık azaldı, 70.6 milyar TL'den 55.5 milyar TL'ye geriledi. Mayıs 2024 yılı TÜFE enflasyonu yüzde 75,4'dir. Enflasyon endeksine göre sektörün karlılığı reel olarak yüzde - 30 küçülmüş oldu. Faiz giderleri yüzde 251 artarak 1,700 milyar TL'ye ulaştı. Geçen yıl aynı dönemde bankalar 484.9 milyar TL faiz ödemişlerdi. Faiz gelirleri ise yüzde 193 artarak 2,075.2 milyar TL oldu. Net Faiz geliri / Faiz Gelirleri oranı geçen yıl yüzde 32 iken bu yıl yüzde 18'e geriledi. Sırasıyla net faiz geliri 223.9 ve 375.3 milyar TL. Kısa ca faiz gelirlerindeki artış yüzde 193 iken faiz giderlerindeki artış ise yüzde 251 oldu ve bankalar mevduata daha fazla faiz ödediler.

Bankacılık sektörünün aktif toplamı yüzde 60 artarak 26.9 trilyon TL'ye ulaştı ve toplam 2023 GSYH rakamlarına çok yakın. Nakit krediler 9.2 trilyon TL'den 13.6 trilyon TL'ye ulaştı artış yüzde 47,8, Gayri nakdi krediler ise 15.7 trilyon TL'den 27.3 trilyon TL'ye ulaştı artış yüzde 73,9. Sorunlu kredilerde geçen yıl yüzde 1,75 idi bu yıl yüzde 1,52'e geriledi tarihi dip noktalarda. Bankaların karlılıkları azalırken en azından sorunlu kredi maliyetlerinde önemli bir artış yok.

Pasif tarafında ise mevduat yüzde 54 arttı, 15.9 trilyon TL ve kredi artışının üzerinde kaldı. 1 milyon TL'nin üzerindeki mevduatın toplam mevduat içindeki payı 400 baz puan artarak yüzde 71'den yüzde 75'e yükseldi. 1 milyon TL'nin üzerindeki toplam mevduat 11.1 trilyon TL ve mudi sayısı 1,482,985 (bir kişinin farklı bankalarda mevduatı olabilir bu nedenle sayı daha az olacaktır). Bu trend bize mevduatın büyük montanlı hesaplarda

konsolide olduğunu gösteriyor.

Öz kaynaklar 1.6 trilyon TL'den 2.4 trilyon TL'ye ulaştı artış yüzde 48. Karlılık artışıdaki zayıflama bankacılık sektöründeki öz kaynak büyüklüğündeki artışını sınırladı. Ancak kredi büyümesindeki yavaşlama nedeniyle sermaye yeterliliği rasyosu değişmedi, yüzde 17 ve oldukça yüksek.

Bankacılık sektörü teknoloji ve dijitalleşmede öncülük ederken çalışan sayılarındaki artış bu yatırımların yeterince verimlilik üretmediği şeklinde değerlendirilebilir. 2023 Mayıs ayında yurt içinde çalışan sayısı 206,324, 2024 Mayıs ayında ise 209,227. 2023 Mayıs ayında kişi başı vergi öncesi kar 1,086,700 TL iken 2024 Mayıs'ında yüzde 13,4 artarak (Mayıs 2023 - Mayıs 2024 enflasyon yüzde 75,4) 1,232,710 TL olmuştur. Teknoloji ve dijitalleşme verimliliğe dönüşmemiştir.

Şirketler olarak faiz ödediğimiz bankaların da karlılıkları ortada. Yüksek faiz ne şirketlere ne de bankalara bir fırsat yaratıyor. 2023 yılının ikinci yarısından sonra uygulanan yüksek faiz politikasıyla enflasyon ile mücadelede bir an önce zafer kazanılarak normalleşmeye dönülmesinde yarar var.

Sonuç olarak, şirketler olarak faiz ödediğimiz bankaların da karlılıkları ortada. Yüksek faiz ne şirketlere ne de bankalara bir fırsat yaratmıyor. 2023'ün ikinci yarısından sonra uygulanan yüksek faiz politikası ile enflasyon ile mücadelede bir an önce zafer kazanılarak normalleşmeye dönülmesinde yarar var.

Dikkatinizi çekerim 2022 yılı ortalama kredi faiz yüzde 22, 2023 yıl yüzde 28,6 ve 2024 yılı yüzde 60,4. 2023 yılında kredi faiz oranı yüzde 28,6 iken operasyon karlarının yüzde 57'ini faiz gideri olarak ödeyen şirketler (ISO 500) faizler yüzde 60,4 iken faaliyet karlarının yüzde kaçını faiz gideri olarak ödeyecekler. Matematik yüzde 100'ü geçiyor ancak daha önceden kullanılan krediler ve son zamanlarda kullanılan FX krediler etkisiyle benim tahminim yüzde 70 civarı. Enflasyon ile mücadelede artık faiz dışında araçların kullanılması gerekiyor.